

2023-06-08 Nr. NV-1396

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-23-775 TAIS-23-8031		DĖL VYRIAUSYBĖS 2004 M. BIRŽELIO 8 D. NUTARIMO NR. 695 „DĖL STATISTINĖS INFORMACIJOS APIE VAIKUS RODIKLIŲ SĄRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendina- masis teisės aktas	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne Priėmimo Terminas 2023-07-01	<i>Socialinės apsaugos ir darbo ministerija</i>	Pasirenkama ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta <i>Data iš kalendoriaus</i>	Pasirenkama ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Statistinės informacijos apie vaikus rodiklių sąrašas tikslinamas įgyvendinant Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo pakeitimų nuostatas (*pagal įstatymą SADM analizuoja įstaigų pateiktą informaciją ir statistinius duomenis apie vaikus pagal Vyriausybės patvirtintą sąrašą*)*. Taip pat į sąrašą įtraukiami papildomi rodikliai, atsižvelgiant į JT Vaiko teisių komiteto rekomendacijas ir kt.

JT Vaiko teisių komitetas baigiamosiose pastabose Lietuvai dėl III-IV jungtinės JT Vaiko teisių konvencijos įgyvendinimo ataskaitos yra nurodęs būtinybę užtikrinti, kad visi apie vaikus renkami duomenys būtų suskirstyti pagal amžiaus grupes, lytį, etninę kilmę, socialinę ir ekonominę padėtį, kaimo ir miesto vietas ir pagal vaikų grupes, kuriems reikalinga speciali apsauga, siekiant išsamiai ištirti visų vaikų padėtį; sukuriant duomenų apie nesimokančių ir mokyklos nelankančių vaikų iki 18 m. kaupimo sistemą ir ištirti, kokios pagrindinės šio reiškinių priežastys.

Šiuo metu renkama statistinė informacija yra labiau orientuota į kiekybinius rodiklius, kurių nepakanka, siekiant tinkamai įvertinti vaiko teisių apsaugos būklę ir laiku priimti reikiamus sprendimus dėl vaiko teisių apsaugos sistemos tobulinimo ar įvertinti priimtų sprendimų poveikį šiai sistemai.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS**Projekte siūloma:**

- Papildyti / patikslinti statistinės informacijos apie vaikus sąrašą, į jį įtraukiant naujus ar išsamesnius rodiklius, susijusius su: galimais vaiko teisių pažeidimais; vaikais, tapusiais prekybos žmonėmis, aukomis; vaikais, galimai patyrusiais smurtą; dingusiais vaikais; vaikais, augančiais su motinomis laisvės atėmimo vietose; vaikais, kuriems taikoma minimali / vidutinė priežiūra; mokiniais, įgijusiais pagrindinį išsilavinimą ir tais pačiais metais tęsiančiais mokslą; vaikais, ugdomais šeimose; negalią turinčiais vaikais, ugdomais įtraukiuoju būdu bendros paskirties švietimo įstaigose; įvaikinamais vaikais, atitinkančiais specialiuosius kriterijus; paskelbtomis dingusių vaikų paieškomis; nelydimais nepilnamečiais užsieniečiais; šeimomis ir vaikais, kuriems teikiama socialinė priežiūra / taikoma atvejo vadyba ir kt.
- Atnaujinti institucijų, teikiančių statistinius duomenis, sąrašą, į jį įtraukiant Higienos institutą, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentą, Nacionalinę švietimo agentūrą, Valstybinę darbo inspekciją, Informatikos ir ryšių departamentą, Kalėjų departamentą, Migracijos departamentą, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybą.
- Nustatyti, kad atsakingos institucijos teikia pirminius duomenis į Valstybės duomenų valdysenos informacinę sistemą (VDVIS). Už 2023 m. institucijos galės teikti statistinius duomenis Valstybės duomenų agentūrai į VDVIS arba statistinę informaciją el. forma.

Rengėjų siūlymas rinkti ir kaupti papildomus ar detalesnius statistinius duomenis apie vaikus iš esmės laikytinas aktualiu ir vertintinas teigiamai. Šių duomenų rinkimas ir kaupimas turėtų sudaryti prielaidas įvairesniais pjūviais analizuoti tiek bendrą vaiko teisių situaciją, tiek atskirose srityse.

Tačiau rengėjams siūlome, reaguojant į JT Vaiko teisių komiteto rekomendacijas dėl visų išsamių duomenų, įskaitant ir etninę vaiko kilmę, rinkimo (*analogišką pastabą teikė ir Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga*), įvertinti galimybę rinkti duomenis apie vaikų etninę kilmę (tautybę).

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

Taip pat svarstytina, ar nebūtų aktualu sąrašą papildyti duomenimis apie vaikus, kuriuos augina vienas iš tėvų (*į sąrašą yra įtraukti tokie rodikliai, kaip nesantuokinių vaikų skaičius ir išsituokusių porų, auginančių vaikus, skaičius, tačiau abejotina, ar pagal šiuos rodiklius galima analizuoti informaciją apie tai, kiek yra vaikų, kuriuos augina vienišos mamos ar tėvai*).

Atkreiptinas dėmesys, kad 2024-01-01 įsigalios naujo Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo nuostatos, pagal kurias sprendimus dėl asmenų su negalia negalios priims nebe Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba, bet Asmenų su negalia teisių apsaugos agentūra. Atsižvelgiant į tai, siūlome pakoreguoti institucijų sąrašą.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Papildomos administracinės, prisitaikymo ar kitos galimos naštos ūkio subjektams, papildomi kaštai dėl siūlomų priemonių įgyvendinimo nenumatomi (*institucijoms buvo pasiūlyta įsivertinti duomenų teikimo Valstybės duomenų agentūrai parengiamųjų darbų kaštus, tačiau nei viena institucija papildomų valstybės biudžeto lėšų nenurodė*).

Siekiant visoms institucijoms tinkamai pasiruošti ir pereiti nuo statistinės informacijos teikimo prie pirminių duomenų teikimo Valstybės duomenų agentūrai per VDVIS ir jų apdorojimo, nustatoma, kad pirminiai duomenys bus teikiami ir apdorojami nuo 2025-01-01.

STEBĖSENA

Informacija nepateikta.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Dėl siūlomų sprendimų viešosios konsultacijos nevykdytos, tačiau į projekto rengimo ir derinimo procesą buvo įtrauktas platus suinteresuotų institucijų ratas.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektas suderintas su Valstybės duomenų agentūra, VRM, ŠMSM, Higienos institutu, Lietuvos kalėjimų tarnyba, Informatikos ir ryšių departamentu, Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu, Valstybine darbo inspekcija, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba, Migracijos departamentu, Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centru.

Likusios nesuderintos pastabos (*derinimo pažyma pridedama*):

- Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga siūlė rinkti duomenis ir apie vaikų etninę kilmę (*SADM: duomenis apie gyventojų etninę kilmę numatoma įtraukti į naujai rengiamą lygių galimybių bei moterų ir vyrų lygių galimybių statistinio tyrimo rodiklių sąrašą*).
- Nacionalinės teismų administracija atkreipė dėmesį, kad šiuo metu integracinio pobūdžio priemonės pirminių duomenų teikimui iš LITEKO į VDVIS nėra numatytos (*SADM: atsižvelgiant į pastabą, įsigaliojimo terminas nukeltas į 2025-01-01. NTA darbo tvarka informavo, kad nebus tam pasirengusi ir 2025 m.*).

Siūlome nesuderintas pastabas aptarti tarpinstituciniame pasitarime.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Daiva Buivydaitė-Garbštienė

Socialinės politikos grupė, vyresnioji patarėja

**Statistinės informacijos apie vaikus sąrašas šiuo metu yra patvirtintas Vyriausybės nutarimu, tačiau 2022 m. SADM pateikęs Vyriausybei svarstyti jo pakeitimo projektą, atkreiptas dėmesys, kad nėra teisinio pagrindo tokį sąrašą tvirtinti Vyriausybei. 2022 m. pabaigoje Seimas priėmė Įstatymo pakeitimą, kuriais nustatė, kad sąrašą tvirtina Vyriausybė*